

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

19.02.2025р.

Одеса

№ 65/7-рк/к

Приватне підприємство «УПТК-2»
«Інформація, доступ до якої
обмежено»

Про припинення дій, які містять ознаки
порушення законодавства про захист
економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії приватного підприємства «УПТК-2» містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання.
- (2) Дії приватного підприємства «УПТК-2» полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, які не відповідають умовам типових договорів про надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» зі змінами.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) Суб'єктом господарювання, якому надаються рекомендації, є приватне підприємство «УПТК-2» (далі – ПП «УПТК-2»): «Інформація, доступ до якої обмежено», ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено», дата заснування юридичної особи - 17.04.2014.
- (4) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, ПП «УПТК-2» здійснює діяльність за кодом КВЕД «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний).
- (5) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПП «УПТК-2» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (6) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням

Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснюється в межах Одеської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (7) Відділенням надіслано вимоги про надання інформації ПП «УПТК-2» від 03.04.2024 № 65-02/1019, від 30.08.2024 № 65-02/3002е та отримано відповідь листами від 23.04.2024 № 110 (вх. № 65-01/1287 від 02.05.2024), від 11.09.2024 № 112 (вх. № 65-01/2695 від 17.09.2024), від 25.12.2024 № 115 (вх. № 65-01/26 від 06.01.2025).

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (8) Аналіз та дослідження становища ПП «УПТК-2» на ринку послуги з централізованого водопостачання здійснювались відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

4.1.1. Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- ПП «УПТК-2»;
- послуга з централізованого водопостачання.

- (9) 4.1.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.1.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (10) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (11) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ПП «УПТК-2», є послуга з централізованого водопостачання.
- (12) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.1.2.2. Споживчі характеристики

- (13) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (14) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (15) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуга з централізованого водопостачання віднесено до комунальних послуг.
- (16) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» *централізоване питне водопостачання* - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (17) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.1.2.3. Умови споживання

- (18) Послуга з централізованого водопостачання у відповідності до норм діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (19) Таким чином, головною умовою споживання послуги з централізованого водопостачання є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуги.

4.1.2.4. Умови реалізації

- (20) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання підлягає ліцензуванню.
- (21) Одеською обласною державною адміністрацією була видана ПП «УПТК-2» ліцензія від 26.06.2014 серії АЕ № 186596 на вид діяльності: централізоване водопостачання та водовідведення. ПП «УПТК-2» є виконавцем послуги з централізованого водопостачання та, відповідно, забезпечує їх розповсюдження в межах системи комунального водопостачання, що знаходяться в користуванні даного Підприємства.
- (22) Крім того, ПП «УПТК-2» має дозвіл на спеціальне водокористування, видане Державним агентством водних ресурсів України, від 25.01.2019 № 742/ОД/49д-19 строком дії до 25.01.2024 та від 08.08.2024 № 273/ОД/49д-24 строком дії до 08.07.2029.
- (23) Послуга з централізованого водопостачання надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (24) ПП «УПТК-2», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання, є суб'єктом природної монополії та відповідно внесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України станом на 31.12.2024.
- (25) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (26) Виконавець послуги з централізованого водопостачання зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачами договори відповідно до обраної моделі договірних відносин.

4.1.2.5. Ціна

- (27) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (28) Законом України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (29) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (30) Відповідно до інформації, наданої ПП «УПТК-2» листом від 23.04.2024 № 110 (вх. № 65-01/1287 від 02.05.2024), рішенням виконавчого комітету Дальницької сільської ради Одеського району Одеської області від 12.05.2022 № 62 «Про

корегування діючого тарифу водопостачання с. Мар'янівка та с. Новоградківка (заява ПП «УПТК-2») з 01.05.2022 для ПП «УПТК-2» встановлено тариф на послугу з централізованого водопостачання у розмірі 21,00 грн/м3 (для населення).

- (31) Рішенням виконавчого комітету Дальницької сільської ради Одеського району Одеської області від 16.02.2024 № 8 «Про корегування тарифу на послуги водопостачання, які надає приватне підприємство «УПТК-2», з 01.03.2024 для даного підприємства встановлено тариф на послугу з централізованого водопостачання у розмірі 25,00 грн/м3 (для всіх споживачів).
- (32) Зазначений тариф на послугу з централізованого водопостачання діє станом на лютий 2025 року.
- (33) Отже, кінцеві споживачі послуги з централізованого водопостачання не мають можливості впливу на ціну послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки тарифи на цю послугу затверджує відповідний орган місцевого самоврядування.
- (34) Таким чином, послуга з централізованого водопостачання надаються ПП «УПТК-2» на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ПП «УПТК-2».

4.1.2.6. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (35) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- *підприємство питного водопостачання* - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води;
 - *споживач питної води* - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.
- (36) Виробником (виконавцем) послуги з централізованого водопостачання є ПП «УПТК-2».
- (37) Споживачами послуги з централізованого водопостачання є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від ПП «УПТК-2» послугу з централізованого водопостачання.

4.1.3. Визначення товарних меж ринку

- (38) Відповідно до пункту 1.3. Методики:
- товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери);
 - товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (39) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (40) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;

- наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (41) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (42) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (43) Послуга з централізованого водопостачання за споживчими властивостями, умовами використання, технічними характеристиками тощо не мають товарів – замінників.
- (44) Споживач може отримати вказану послугу лише у суб'єкта господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання на визначеній території, де обслуговуються мережі водопостачання.
- (45) Оскільки послуга з централізованого водопостачання є послугою, яка не має замінників, відтак, у споживачів цієї послуги відсутня альтернатива.
- (46) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання.

4.1.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринків

- (47) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (48) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (49) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- *система централізованого водопостачання* - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
- (50) - *місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання* - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
- (51) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуги з централізованого водопостачання є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даної послуги є наявність діючих систем централізованого водопостачання.
- (52) Особливістю послуги з централізованого водопостачання є їх отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність за місцем знаходження діючих водопостачальних мереж.
- (53) За інформацією, наданою ПП «УПТК-2» листом від 23.04.2024 № 110 (вх. № 65-01/1287 від 02.05.2024), підприємство надає послугу з централізованого

водопостачання на території сіл Мар'янівка та Новоградківка, які входять до складу Дальницької сільської ради Одеського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які використовуються (експлуатуються) ПП «УПТК-2».

- (54) ПП «УПТК-2» листом від 11.09.2024 № 112 (вх. № 65-01/2695 від 17.09.2024) поінформувало Відділення про те, що рішенням Дальницької сільської ради Овідіопольського району Одеської області від 06.11.2020 № 7-VIII «Про початок реорганізації Мар'янівської сільської ради та Новоградківської сільської ради шляхом приєднання до Дальницької сільської ради» Дальницьку сільську раду визначено правонаступником всього майна, прав та обов'язків Мар'янівської, Новоградківської сільських рад.
- (55) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 720-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Одеської області» села Мар'янівка та Новоградківка входять до складу Дальницької територіальної громади.
- (56) Відповідно до протоколу від 13.06.2014 № 3 засідання конкурсної комісії по визначенню переможця для надання комунальних послуг в селі Мар'янівка переможцем конкурсу визнано ПП «УПТК-2».
- (57) Рішенням Новоградківської сільської ради Овідіопольського району Одеської області від 27.04.2017 № 409-VII «Про організацію надання послуг з централізованого водопостачання на території с. Новоградківка Новоградківської сільської ради» переможцем конкурсу й виконавцем послуги з централізованого водопостачання в с. Новоградківка визначено ПП «УПТК-2», та передано в оперативне користування рухоме та нерухоме майно для здійснення послуги водозабезпечення с. Новоградківка.
- (58) Крім того, відповідно до договору від 15.07.2014 № 1 про технічне обслуговування внутрішньосільських водопровідних мереж, укладеного між Мар'янівською сільською радою Овідіопольського району Одеської області та ПП «УПТК-2», даному приватному підприємству передані в тимчасове користування водопровідні мережі та інженерні споруди на них, які знаходились у комунальній власності територіальної громади.
- (59) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з централізованого водопостачання є територія сіл Мар'янівка та Новоградківка Одеського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які використовуються (експлуатуються) ПП «УПТК-2».

4.1.5. Часові межі ринку

- (60) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (61) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (62) Стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» закріплює, що пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (63) Протягом 2024 року ПП «УПТК-2» уклало договори про надання послуги з централізованого водопостачання, які є діючими станом на лютий 2025 року, зважаючи на їх щорічну пролонгацію в передбаченому даними договорами порядку (окрім випадків розірвання договору або випадків його перегляду однією із сторін, коли вона письмово заявить про це іншій стороні договору у встановлений строк) та відповідно надавало послугу з централізованого водопостачання.
- (64) ПП «УПТК-2» залишається єдиним надавачем послуги з централізованого водопостачання у територіальних (географічних) межах сіл Мар'янівка та Новоградківка Одеського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які використовуються (експлуатуються) ПП «УПТК-2».

- (65) Отже, протягом 2024 року та січня-лютого 2025 року сукупність товарно-грошових відносин між ПП «УПТК-2» та споживачами послуги з централізованого водопостачання в межах території сіл Мар'янівка та Новоградівка Одеського району Одеської області не зазнала істотних змін.
- (66) У зв'язку з вищевикладеним, часовими межами ринку послуги з централізованого водопостачання визначено період 2024 року та січень-лютий 2025 року.

4.1.6. Визначення потенційних конкурентів

- (67) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:
- які мають матеріально — технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (68) Зважаючи на специфіку послуги з централізованого водопостачання та її технологічну особливість, надання зазначеної послуги можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання послуги з централізованого водопостачання, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуги з централізованого водопостачання.
- (69) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (70) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (71) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуги з централізованого водопостачання, а також враховуючи те, що ринок централізованого водопостачання знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (72) З огляду на зазначене, у ПП «УПТК-2» протягом 2024 року та січня-лютого 2025 року відсутні конкуренти на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах сіл Мар'янівка та Новоградівка Одеського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) ПП «УПТК-2».

4.1.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (73) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (74) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуги з централізованого водопостачання є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуги з централізованого водопостачання, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуги з

централізованого водопостачання, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.1.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (75) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента;
 - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (76) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (77) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність ПП «УПТК-2», яке є єдиним надавачем послуги з централізованого водопостачання на території сіл Мар'янівка та Новоградківка Одеського району Одеської області, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою ринкової влади.
- (78) Враховуючи вищезазначене, ПП «УПТК-2» протягом 2024 року та січня-лютого 2025 року на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах сіл Мар'янівка та Новоградківка Одеського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) ПП «УПТК-2» має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище, оскільки на цьому ринку не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (79) У відповідності до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (80) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (81) Відповідно до частини третьої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
 - вимоги до якості послуг;
 - права і обов'язки сторін;
 - відповідальність сторін за порушення договору;
 - ціна послуги;
 - порядок оплати послуги;
 - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.

- (82) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг. Так, індивідуальний споживач зобов'язаний укласти договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укласти із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (83) На виконання Закону України «Про житлово-комунальні послуги» Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила надання послуг).
- (84) Відповідно до Постанови від 05.07.2019 № 690 зі змінами, Правила надання послуг для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів викладені в новій редакції (далі – Типові договори), а саме:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (85) Відповідно до пункту 5 Правил надання послуг послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (86) При цьому саме на виконавця послуг законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.
- (87) У ході здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах Одеської області, за результатами аналізу інформації та документів, наданих ПП «УПТК-2», встановлено таке.
- (88) ПП «УПТК-2» листами від 11.09.2024 № 112 (вх. № 65-01/2695 від 17.09.2024) та від 25.12.2024 № 115 (вх. № 65-01/26 від 06.01.2025) повідомило, що у 2024 році кількість укладених договорів про надання послуги з централізованого водопостачання склала 2 шт (бюджетні організації), 1055 шт (населення), 10 шт (інші).
- (89) ПП «УПТК-2» надало Відділенню копії договорів, укладених протягом 2024 року з фізичними особами, бюджетними організаціями та іншими категоріями про надання послуги з централізованого водопостачання.
- (90) Відділенням досліджені умови, зокрема, наступних договорів, які є діючими, укладених ПП «УПТК-2», за якими споживачам надається послуга з централізованого водопостачання:

Таблиця 1

№ з/п	Дата та № договору	Назва договору	Споживач	Адреса споживача
<i>Фізичні особи</i>				

1	03.01.2024 № б/н	Про надання послуг централізованого постачання холодної води	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
2	20.03.2024 № б/н	Про надання послуг централізованого постачання холодної води	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
3	05.01.2024 № б/н	Про надання послуг централізованого постачання холодної води	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
4	05.01.2024 № б/н	Про надання послуг централізованого постачання холодної води	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
5	05.01.2024 № б/н	Про надання послуг централізованого постачання холодної води	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Бюджетні організації				
1	11.11.2024 № 55	Про надання послуг з водопостачання	КНП «Грибівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини» Дальницької сільської ради	«Інформація, доступ до якої обмежено»
2	07.10.2024 № 144	Про надання послуг з централізованого водопостачання	Дальницька сільська рада Одеського району Одеської області	«Інформація, доступ до якої обмежено»
Інші				
1	10.04.2024 № б/н	Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»
2	16.04.2024 № б/н	Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання	«Інформація, доступ до якої обмежено»	«Інформація, доступ до якої обмежено»

- (91) За результатами аналізу діючих договорів, вказаних у Таблиці 1, укладених ПП «УПТК-2» з фізичними особами, Відділенням встановлено, що їх умови не відповідають умовам Типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» зі змінами.
- (92) Разом з тим, у цих договорах міститься посилання на вищевказані Правила, зокрема, що сторони керуються діючими Правилами.
- (93) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору «Про надання послуг централізованого постачання холодної води» від 03.01.2024 № б/н, укладеного з фізичною особою «Інформація, доступ до якої обмежено», виявлено наступне:

Таблиця 2

Умови Типового договору (Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення)	Умови договору в редакції ПП «УПТК-2»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або	Не передбачено	Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно-відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які

повідомлення споживачем виконавцю про аварію.		споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуги, що може призвести до ущемлення його інтересів.
12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315. п.7 ч. XI вказаного наказу передбачає, що у разі виходу з ладу або втрати вузла(ів) комерційного обліку холодної води загальний обсяг спожитої холодної води у будівлі/будинку за період його непрацездатності/відсутності визначається за середнім загальним споживанням за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання комунальної послуги, але не менше 15 діб за наведеною формулою. 13. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається: -за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; -з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку. 14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня, наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого.	Не передбачено	Відсутність у договорах механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності, у зв'язку з його втратою, може призвести до нарахування виконавцем необґрунтовано збільшеної плати за надану послугу та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.
15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться	п. 6. ... Перевірка засобів обліку проводиться Споживачем в термін, який не повинен перевищувати один місяць. Протягом цього часу Споживач оплачує послуги з	Нарахування обсягу спожитої послуги з причин відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою, в поточному місяці по середнім витратам попередніх 3-х місяців замість

розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, перевіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.	середньомісячними показаннями засобів обліку за попередні три місяці. Після закінчення зазначеного терміну таке визначення обсягів водоспоживання здійснюється за нормами споживання.	середнього загального споживання за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання, але не менше 15 діб за наведеною у Методиці № 315 формулою, може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.
16. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань або _____ (вказати інший спосіб) У разі коли зняття показань вузла (вузлів) комерційного обліку послуг здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань, таке зняття може здійснюватися без присутності споживача (його представника). У такому разі виконавець зобов'язаний забезпечити можливість самостійного (без додаткового звернення до виконавця в кожному окремому випадку) ознайомлення з показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку споживачем шляхом опублікування на веб-сайті виконавця, зазначення в рахунках на оплату послуги та/або через електронну систему обліку розрахунків споживача.	Не передбачено	Даним пунктом Типового договору передбачено визначення/встановлення відповідних (конкретних) числа місяця та часу, коли виконавцем послуги здійснюється зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку. Недотримання такої умови договору може призвести до неправомірного нарахування плати за фактично не спожитий обсяг послуги.
п. 22. Виконавець формує та надає споживачу рахунок на оплату спожитих послуг не пізніше ніж за десять днів до граничного строку внесення плати за спожиту послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.	Не передбачено	Обмеження прав споживачів щодо отримання інформації про суми нарахувань та/або заборгованості за отриману послугу.
п. 25. Під час здійснення оплати споживач зобов'язаний зазначити розрахунковий період, за який вона здійснюється, та призначення платежу (плата виконавцю, сплата пені,	п. 14 При відсутності призначення платежу перераховані Споживачем кошти зараховуються в наступному порядку: в першу	Може призвести до збільшення нарахувань для споживача через зарахування коштів в рахунок погашення суми пені в першу чергу, замість сплати за фактично надану

штрафів). У разі коли споживачем не визначено розрахункового періоду або за зазначений споживачем період виникла переплата, виконавець має право зарахувати такий платіж (його частину в розмірі переплати) в рахунок заборгованості споживача за минулі розрахункові періоди або в рахунок майбутніх платежів споживача починаючи з найближчих періодів від дати здійснення платежу.	чергу – в рахунок погашення пені, в другу – в рахунок погашення заборгованості по оплаті, в третю – в рахунок оплати поточного водокористування.	послугу та заборгованість по ним, а також суперечить законодавчо встановленій черговості зарахування сплачених споживачем коштів .
п. 32. У разі несвочасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.	п. 21 У разі несвочасної оплати Споживачем за надані послуги, Виконавець нараховує пеню в розмірі 0,1% від несвочасної сплаченої суми за кожен день прострочення, але не більше подвійної облікової ставки НБУ, що діє в період, за який нараховується пеня. Не передбачено	Не передбачене законодавством збільшення розміру пені може призвести до неправомірного нарахування та стягнення пені та відповідно до додаткових фінансових витрат споживачів. Не встановлення у договорі передбачених законодавством умов для не здійснення нарахування споживачам пені може призвести до зайвих фінансових витрат споживачів.
34. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем <u>попередження</u> від виконавця. Попередження надсилається споживачу рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та за допомогою електронних систем розрахунків споживача (за наявності) або _____ (зазначити спосіб).	Виконавець має право: п. 18.2 Припинити (обмежити) постачання води <u>без попередження</u>, або попередивши «Споживача» у випадках невиконання вимог даного Договору, «Правил користування», попереджень «Виконавця», шляхом: - повного або часткового закриття засувки водопровідних ввідів та їх опломбування; - виконання видимого розриву водопровідних ввідів «Споживача».	Наявність не передбаченої чинним законодавством підстави обмеження (припинення) надання послуги з централізованого водопостачання може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді безпідставного неотримання послуги з централізованого водопостачання.
п. 27 Споживач має право: 3) на відшкодування збитків, завданих його майну, шкоди, заподіяної його життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг та незаконного проникнення в належне йому житло (інший об'єкт нерухомого майна); 8) скласти та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;	Не передбачено	Ущемлення інтересів споживача через відсутність встановлення у договорах права останнього на відшкодування збитків та складання актів-претензій, що може призвести до неможливості отримання відшкодування завданих збитків.

9) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені виконавцем нарахування (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі.		Відсутність права на отримання споживачем інформації про проведені виконавцем нарахування та сплачені кошти за отриману послугу, може призвести до необґрунтованих нарахувань плати за послугу та до додаткових фінансових витрат споживача.
п. 30. Виконавець зобов'язаний: 4) відшкодувати збитки, завдані споживачу внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з його вини; 8) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживача і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором; 10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором; 11) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуг; 16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача.	Не передбачено	Ущемлення інтересів споживачів через відсутність визначення у договорах прав споживачів на відшкодування збитків та складання актів-претензій, що може призвести до неможливості отримання відшкодування завданих збитків внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, відшкодування за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт.

- (94) Аналогічні до умов діючого договору, зазначеного у Таблиці 2, умови викладені і в інших діючих договорах, укладених ПП «УПТК-2» протягом 2024 року щодо надання послуги з централізованого водопостачання зі споживачами - *фізичними особами*.
- (95) Крім того, діючі договори, укладені ПП «УПТК-2» протягом 2024 року з іншими споживачами - *бюджетними організаціями*, також не відповідають Типовим договорам, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» зі змінами.
- (96) Так, до прикладу, за результатом аналізу:
- договору «Про надання послуг з водопостачання» від 11.11.2024 № 55, укладеного з КНП «Грибівська амбулаторія загальної практики – сімейної медицини» Дальницької сільської ради (далі – Договір № 1);
 - договору «Про надання послуг з централізованого водопостачання» від 07.10.2024 № 144, укладеного з Дальницькою сільською радою Одеського району Одеської області (далі – Договір № 2),

Відділенням встановлено, що вони мають ідентичні умови, які суперечать умовам законодавчо встановленої форми Типового договору, а саме:

Таблиця 3

Умови Типового договору (Договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення) у редакції, яка діяла на момент укладення договору	Умови договору в редакції ПП «УПТК-2»	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
п. 8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачено	Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно-відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуги, що може призвести до ущемлення його інтересів.
п12. У разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку послуги до відновлення його роботи або заміни комерційний облік спожитої послуги здійснюється розрахунково відповідно до Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг, затвердженої наказом Мінрегіону від 22 листопада 2018 р. № 315.	Не передбачено	Відсутність у договорі умов щодо законодавчо встановленого механізму обліку виконавцем наданої послуги у разі виходу з ладу або втрати вузла комерційного обліку може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання, а відтак до зайвих фінансових витрат споживачів.
п.7 ч. XI вказаного наказу передбачає, що у разі виходу з ладу або втрати вузла(ів) комерційного обліку холодної води загальний обсяг спожитої холодної води у будівлі/будинку за період його непрацездатності/відсутності визначається за середнім загальним споживанням за попередні 12 місяців або за фактичний час споживання комунальної послуги, але не менше 15 діб за наведеною формулою. 13. Початок періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку визначається: -за даними електронного архіву в разі отримання з нього інформації щодо дати початку періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку; -з дати, наступної за днем останнього періодичного огляду вузла комерційного обліку або зняття його показань в інших випадках. Кінцем періоду виходу з ладу вузла комерційного обліку є день прийняття на абонентський облік відремонтованого або заміненого вузла комерційного обліку. 14. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою визначається з дня, наступного за днем останнього дистанційного отримання показань, або з дня,	Не передбачено	Відсутність у договорі механізму визначення періодів початку та закінчення виходу з ладу вузла комерційного обліку, його відсутності, у зв'язку з його втратою, ремонтом, перевіркою може призвести до нарахування виконавцем необґрунтовано збільшеної плати за надану послугу та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.

наступного за днем останнього зняття його показань (в інших випадках). Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його втратою є дата прийняття на абонентський облік вузла комерційного обліку, встановленого на заміну втраченого. 15. На час відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, повіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, комерційний облік ведеться розрахунково відповідно до Методики розподілу. Початок періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, повіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, визначається з дати, наступної за днем розпломбування вузла комерційного обліку. Кінцем періоду відсутності вузла комерційного обліку у зв'язку з його ремонтом, повіркою засобу вимірювальної техніки, який є складовою частиною вузла обліку, є день прийняття на абонентський облік.		
16. Зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку виконавцем щомісяця ___ числа з ___ до ___ години в присутності споживача (його представника), крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань або _____ (вказати інший спосіб) У разі коли зняття показань вузла (вузлів) комерційного обліку послуг здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань, таке зняття може здійснюватися без присутності споживача (його представника). У такому разі виконавець зобов'язаний забезпечити можливість самостійного (без додаткового звернення до виконавця в кожному окремому випадку) ознайомлення з показаннями вузла (вузлів) комерційного обліку споживачем шляхом опублікування на веб-сайті виконавця, зазначення в рахунках на оплату послуги та/або через електронну систему обліку розрахунків споживача.	Не передбачено	Даним пунктом Типового договору передбачено визначення/встановлення відповідних (конкретних) числа місяця та часу, коли виконавцем послуги здійснюється зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) комерційного обліку. Недотримання такої умови договору може призвести до неправомірного нарахування плати за фактично не спожитий обсяг послуги.
п. 22. Виконавець формує та надає споживачу рахунок на оплату спожитих послуг не пізніше ніж за десять днів до граничного строку внесення плати за	Не передбачено	Обмеження прав споживачів щодо отримання інформації про суми нарахувань та/або заборгованості за отриману послугу.

спожиту послугу. Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.		
23. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що є розрахунковим періодом.	п. 5 <u>Договору № 1</u>: У разі застосування щомісячної системи оплати послуг платежі вносяться не пізніше <i>05 числа місяця</i>, що настає за розрахунковим. п. 3.1. <u>Договору № 2</u>: Платежі вносяться споживачем не пізніше <i>20 числа місяця</i>, що настає за розрахунковим.	Обмеження у договорі законодавчо встановленого строку сплати споживачем за надану послугу може призвести до неправомірного нарахування пені за несвоєчасне здійснення платежів, а відтак до додаткових фінансових витрат споживача
п. 27 Споживач має право: б) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт; 8) скласти та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт; 12) звертатися до суду в разі порушення виконавцем умов договору.	Не передбачено (у Договорі № 1).	Ущемлення інтересів споживача через відсутність встановлення у договорах права останнього на відшкодування збитків та складання актів-претензій, що може призвести до неможливості отримання відшкодування завданих збитків.
п. 30. Виконавець зобов'язаний: 8) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживача і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором; 10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором; 11) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуг; 16) прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача.	Не передбачено (у Договорі № 1)	Ущемлення інтересів споживачів через відсутність визначення у договорах прав споживачів на відшкодування збитків та складання актів-претензій, що може призвести до неможливості отримання відшкодування завданих збитків внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питного вододостачання, відшкодування за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт.
п. 32. У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____	Не передбачено	Не визначення у договорі розміру пені, порядку її нарахування та відсутності у договорі підстав, за наявності яких споживачу пеня не

гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послугу. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.		нараховується, може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді як неправомірного нарахування та стягнення пені так і не у встановленому законодавством розмірі, тобто призведе до додаткових фінансових витрат споживача.
34. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем <u>попередження</u> від виконавця. Попередження надсилається споживачу рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та за допомогою електронних систем розрахунків споживача (за наявності) або _____. (вказати спосіб)	Не передбачено	Відсутність у договорах такого законодавчо встановленого зобов'язання виконавця <u>попереджати</u> про обмеження (припинення) надання послуги може призвести до порушення права споживача на отримання послуги у повному обсязі та може позбавити його можливості вжити заходи щодо погашення заборгованості за спожитою послугою у встановлений законодавством 30-денний термін.

- (97) При цьому, умови діючих договорів, укладених ПП «УПТК-2» з «Іншими» категоріями споживачів, зазначеними у Таблиці 1 – *суб'єктами господарювання*, щодо надання послуги з централізованого водопостачання, відповідають умовам Типового договору, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» зі змінами.
- (98) Таким чином, ПП «УПТК-2», виклавши умови договорів зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, у наведених у Таблицях 2-3 редакціях, які не відповідають умовам Типових договорів затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» зі змінами, звузило коло прав споживачів, зокрема, щодо відшкодування збитків внаслідок неналежного надання або ненадання послуги, звузило коло обов'язків виконавця послуги та відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (99) Зазначене одночасне звуження прав споживача та звуження обов'язків виконавця послуги може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуги та може ускладнити отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуги за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (100) Згідно з підпунктом 5 пункту 50 Правил надання послуг виконавець послуги зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.

- (101) У відповідності до абзацу четвертого частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України (далі – ГК) при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (102) Статтею 184 ГК регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (103) Отже, ПП «УПТК-2» повинно укладати договори з індивідуальними споживачами та бюджетними організаціями про надання послуги з централізованого водопостачання відповідно до Типових договорів, не відступаючи від їх змісту, не зменшуючи обсягів прав індивідуального споживача та власної відповідальності за порушення умов цього договору.
- (104) З огляду на зазначене, дії, ПП «УПТК-2», які полягають в укладенні зі споживачами протягом 2024 року договорів про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, які не відповідають умовам Типових договорів, можуть призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.

6. АНТИКОНКУРЕНТНІ НАСЛІДКИ ДІЙ ПП «УПТК-2»

- (105) ПП «УПТК-2» зменшивши обсяги прав споживача, уклало договори зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, в редакції, яка не відповідає умовам Типових договорів, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (106) Така поведінка ПП «УПТК-2» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуги з централізованого водопостачання.
- (107) З огляду на зазначене, Відділенням встановлено, що завдяки ринковій владі ПП «УПТК-2» має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуги з централізованого водопостачання, що, в тому числі, може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів цієї послуги.
- (108) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополю владу, споживачі його послуги знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуги та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ ПП «УПТК-2» ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (109) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умов, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (110) Унаслідок вчинення ПП «УПТК-2» дій, які полягали в укладенні договорів зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, в редакції, яка не відповідає умовам Типових договорів, тим самим зменшивши обсяги прав споживачів, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому, за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до абзацу третього статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, Підприємство істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

8. ВИСНОВКИ

- (111) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (112) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (113) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (114) Враховуючи, що ПП «УПТК-2» протягом 2024 року та січня-лютого 2025 року на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах сіл Мар'янівка та Новоградівка Одеського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які використовуються (експлуатуються) ПП «УПТК-2», має ознаки монопольного (домінуючого) становища, його дії, які полягають в укладенні договорів зі споживачами про надання послуги з централізованого водопостачання, що є діючими, які не відповідають умовам типових договорів про надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» зі змінами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання.
- (115) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Приватному підприємству «УПТК-2» (ідентифікаційний код юридичної особи – «Інформація, доступ до якої обмежено») припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема шляхом:

- укладення із споживачами договорів про надання послуги з централізованого водопостачання у відповідності до вимог чинної редакції типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» зі змінами;

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуги з централізованого водопостачання, умови яких не відповідають Типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до Типових договорів.

Зазначаємо, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень цих рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України не розпочинатиме провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж двох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО